

INTENTIEVERKLARING BODEMVERONTREINIGING
VOORMALIGE GASFABRIEKSTERREINEN

PARTIJEN:

1. **DE MINISTER VAN VOLKSHUISVESTING, RUIMTELIJKE ORDENING EN MILIEUBEHEER**, de heer drs. J.P. Pronk,
en
DE MINISTER VAN ECONOMISCHE ZAKEN, mevrouw A. Jorritsma-Lebbink,
beiden handelend in hun hoedanigheid van bestuursorgaan en als vertegenwoordiger van de Staat der Nederlanden, waarvan de zetel is gevestigd te 's-Gravenhage,
hierna ieder afzonderlijk te noemen: **de Minister van VROM** en **de Minister van EZ**,

alsmede
2. A. **HET COLLEGE VAN GEDEPUTEERDE STATEN VAN DE PROVINCIE GRONINGEN**, in haar hoedanigheid van bestuursorgaan en als vertegenwoordiger van de provincie Groningen, waarvan de zetel is gevestigd te Groningen,
2. B. **HET COLLEGE VAN GEDEPUTEERDE STATEN VAN DE PROVINCIE FRYSLÂN**, in haar hoedanigheid van bestuursorgaan en als vertegenwoordiger van de provincie Fryslân, waarvan de zetel is gevestigd te Leeuwarden,
2. C. **HET COLLEGE VAN GEDEPUTEERDE STATEN VAN DE PROVINCIE DRENTHE**, in haar hoedanigheid van bestuursorgaan en als vertegenwoordiger van de provincie Drenthe, waarvan de zetel is gevestigd te Assen,

2. D. HET COLLEGE VAN GEDEPUTEERDE STATEN VAN DE PROVINCIE OVER-IJSSEL, in haar hoedanigheid van bestuursorgaan en als vertegenwoordiger van de provincie Overijssel, waarvan de zetel is gevestigd te Zwolle,
2. E. HET COLLEGE VAN GEDEPUTEERDE STATEN VAN DE PROVINCIE GELDERLAND, handelend in haar hoedanigheid van bestuursorgaan en als vertegenwoordiger van de provincie Gelderland, waarvan de zetel is gevestigd te Arnhem,
2. F. HET COLLEGE VAN GEDEPUTEERDE STATEN VAN DE PROVINCIE UTRECHT, handelend in haar hoedanigheid van bestuursorgaan en als vertegenwoordiger van de provincie Utrecht, waarvan de zetel is gevestigd te Utrecht,
2. G. HET COLLEGE VAN GEDEPUTEERDE STATEN VAN DE PROVINCIE NOORD-HOLLAND, handelend in haar hoedanigheid van bestuursorgaan en als vertegenwoordiger van de provincie Noord-Holland, waarvan de zetel is gevestigd te Haarlem,
2. H. HET COLLEGE VAN GEDEPUTEERDE STATEN VAN DE PROVINCIE ZUID-HOLLAND, handelend in haar hoedanigheid van bestuursorgaan en als vertegenwoordiger van de provincie Zuid-Holland, waarvan de zetel is gevestigd te 's-Gravenhage,
2. I. HET COLLEGE VAN GEDEPUTEERDE STATEN VAN DE PROVINCIE NOORD-BRABANT, handelend in haar hoedanigheid van bestuursorgaan en als vertegenwoordiger van de provincie Noord-Brabant, waarvan de zetel is gevestigd te 's-Hertogenbosch,
2. J. HET COLLEGE VAN GEDEPUTEERDE STATEN VAN DE PROVINCIE ZEE-LAND, handelend in haar bevoegdheid van bestuursorgaan en als vertegenwoordiger van de provincie Zeeland, waarvan de zetel is gevestigd te Middelburg,

2. K. HET COLLEGE VAN GEDEPUTEERDE STATEN VAN DE PROVINCIE LIMBURG, handelend in haar hoedanigheid van bestuursorgaan en als vertegenwoordiger van de provincie Limburg, waarvan de zetel is gevestigd te Maastricht,

2. L. HET COLLEGE VAN GEDEPUTEERDE STATEN VAN DE PROVINCIE FLEVOLAND, handelend in haar hoedanigheid van bestuursorgaan en als vertegenwoordiger van de provincie Flevoland, waarvan de zetel is gevestigd te Lelystad,

waarbij de partijen onder 2.A. tot en met 2.L., hierna gezamenlijk te noemen: de Provincies, ten dezen op grond van artikel 21 lid 5 van de Gemeenschappelijke regeling Samenwerkingsverband Interprovinciaal Overleg worden vertegenwoordigd door

HET SAMENWERKINGSVERBAND INTERPROVINCIAAL OVERLEG (IPO), waarvan de zetel is gevestigd te 's-Gravenhage, te dezen op zijn beurt rechtsgeldig vertegenwoordigd door de heer dr. J.A. van Kemenade, voorzitter, die te dezen op zijn beurt wordt vertegenwoordigd door de heer drs. S.B. Swierstra, lid van het Dagelijks Bestuur, alsmede door de heer drs. A.T. van Delden, secretaris, die te dezen op zijn beurt rechtsgeldig vertegenwoordigd wordt door de heer drs. J.J. van Gemeren, opdrachtgever milieu van het samenwerkingsverband Interprovinciaal Overleg (IPO),

alsmede

3. HET COLLEGE VAN BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN DE GEMEENTE AMSTERDAM, in haar hoedanigheid van bestuursorgaan en als vertegenwoordiger van de gemeente Amsterdam, waarvan de zetel is gevestigd te Amsterdam, te dezen op haar beurt rechtsgeldig vertegenwoordigd door de heer drs. R.P. Grondel, lid van het College van Burgemeester en Wethouders,

hierna te noemen: de Gemeente;

IN AANMERKING NEMENDE:

- (1) dat de bodem (vaste grond, grondwater en waterbodem) van verschillende locaties waarop in het verleden door gasfabrieken bedrijfsactiviteiten zijn ondernomen, gelegen binnen de grenzen van de Provincies en de Gemeente, hierna te noemen: de Gasfabrieksterreinen, ernstig is verontreinigd in de zin van artikel 1 van de Wet bodembescherming;

- (2) dat de Minister van VROM in zijn brief die hij op 12 maart 1997 (met kenmerk DBO/96067758) zond aan de Colleges van Gedeputeerde Staten van de Provincies en de Colleges van Burgemeester en Wethouders van de gemeenten Utrecht, Amsterdam, Den Haag en Rotterdam, in hun hoedanigheid van bevoegd gezag in de zin van de Wet bodembescherming, met het oog op het feit dat de aanpak van de sanering van de bodem van Gasfabrieksterreinen via een landelijke afspraak met de energiedistributiebedrijven dan wel via individuele afspraken tussen de bevoegde gezagen in de zin van de Wet bodembescherming en het relevante energiedistributiebedrijf, zoals neergelegd in het Kabinetsstandpunt inzake het rapport van de commissie Welschen (Tweede Kamer, Vergaderjaar 1993-1994, 22 727, nr. 9) (nog) niet tot concrete resultaten had geleid, de bereidheid uitsprak mee te werken aan oplossingen waarbij hij een aanvullende financiële bijdrage zou leveren aan een sanering van de Gasfabrieksterreinen door energiedistributiebedrijven, provincies, gemeenten en andere partijen, teneinde de in het voorgaande geschetste situatie te doorbreken;

- (3) dat de onder (2) bedoelde bereidheid van de Minister van VROM een nadere uitwerking heeft gekregen in het Kabinetsstandpunt over de vernieuwing van het bodemsaneringsbeleid (Tweede Kamer, Vergaderjaar 1996-1997, 25 411, nr. 1), zoals de Minister van VROM dat op 19 juni 1997 zond aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, in welk Kabinetsstandpunt wordt aangegeven dat het wenselijk is om impulsen te geven aan de landelijke saneringsoperatie -onder meer met betrekking tot de Gasfabrieksterreinen- onder meer door het goedkoper maken van sanering door functiegericht saneren als uitgangspunt te nemen, door integratie van

bodemsanering en planontwikkeling te bevorderen en door de markt bij de sanering te betrekken;

- (4) dat de Minister van EZ, de Minister van VROM, het samenwerkingsverband Interprovinciaal Overleg (IPO) en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) in het kader van het onder (3) bedoelde Kabinetsstandpunt een programma BOSOM (Bodemsanering, Ontwikkeling en Marktwerving/Maatwerk) voor de ontwikkeling van nieuwe vormen van organisatie en financiering van de sanering van bodemverontreiniging hebben geïnitieerd en dat de programmatische aanpak van de sanering van Gasfabrieksterreinen als een van de voorbeeldprojecten wordt genoemd in het Draaiboek BOSOM (september 1998);
- (5) dat de Minister van VROM in Actiepunt 8 van het onder (3) bedoelde Kabinetsstandpunt aan de Provincies en de Gemeenten heeft gevraagd vanuit hun centrale rol in het kader van de saneringsregeling van de Wet bodembescherming te bezien welke consequenties het in het Kabinetsstandpunt neergelegde, vernieuwde, bodemsaneringsbeleid heeft voor de programmatische aanpak van de bodemsanering binnen de grenzen van de Provincies en de vier grote gemeenten;
- (6) dat de Minister van VROM in de brief die hij op 7 mei 1998 (met kenmerk DBO/98039513, Tweede Kamer, Vergaderjaar 1997-1998, 25 411, nr. 6) omtrent de Voortgang actiepunten Vernieuwing bodemsaneringsbeleid aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal schreef, mede onder verwijzing naar zijn, onder (2) bedoelde, brief van 12 maart 1997, heeft aangegeven ernaar te streven dat de financiering op basis van een samenhangende aanpak -op basis van "programma's"- wordt versterkt, in welk kader de Minister van VROM voorrang geeft aan de programmatische aanpak van de sanering van ter plaatse van de Gasfabrieksterreinen aanwezige verontreiniging;
- (7) dat de Minister van VROM meer in het bijzonder in Bijlage 3, Actiepunt 8, bij zijn onder (6) bedoelde brief van 7 mei 1998 heeft aangegeven dat binnen de totale bodemsaneringsoperatie bij de Gasfabrieksterreinen bij uitstek de

aspecten spelen die relevant zijn in het kader van de vernieuwing van het bodemsaneringsbeleid, terwijl deze Gasfabrieksterreinen zich er, gelet op de aard van de problematiek waarin het voor een deel gaat om binnenstedelijke locaties die vanuit ruimtelijke inrichting aantrekkelijk zijn, voor lenen in samenhang aangepakt te worden, waarbij de verschillende belanghebbende maatschappelijke partijen in die aanpak participeren;

- (8) dat de onder (2) bedoelde brief van de Minister van VROM aan de Colleges van Gedeputeerde Staten van de Provincies en de Colleges van Burgemeester en Wethouders van de gemeenten Utrecht, Amsterdam, Den Haag en Rotterdam door het IPO is opgepakt teneinde in het kader van het IPO-project 41 (Aanpak van bodemverontreiniging bij Gasfabrieksterreinen), tezamen met de Minister van VROM en de Minister van EZ, een strategie voor het wegnemen van stagnatie bij de sanering van de Gasfabrieksterreinen te ontwikkelen, bij voorkeur in het kader van de onder (5), (6) en (7) bedoelde programmatische aanpak;
- (9) dat in het kader van het onder (8) bedoelde IPO-project 41 door het onderzoeksbureau DHV Milieu en Infrastructuur BV een onderzoek is verricht waarin de balans tussen kosten en baten van de aanpak van Gasfabrieksterreinen bij verschillende ontwikkelingsmogelijkheden, met een indicatie van de bijbehorende opbrengsten en een indicatie van de saneringskosten van de individuele locaties, in beeld is gebracht, welk onderzoek heeft geleid tot het rapport Ontwikkelingsbaten en saneringskosten van Gasfabrieksterreinen, DHV Milieu en Infrastructuur BV, augustus 1998;
- (10) dat de Directeur van de directie Bodem van het Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer (VROM) in zijn brief van 16 november 1998 aan de Voorzitter van de projectgroep IPO-41 (met kenmerk DBO/98111033), verder te noemen: de Brief van 16 november 1998, heeft geconstateerd dat binnen de genoemde projectgroep consensus bestaat omtrent de ook door de Minister van VROM bepleite programmatische aanpak van de sanering van Gasfabrieksterreinen, in welk kader de bodemverontreiniging zodanig wordt aangepakt dat een acceptabele situatie voor het toekomstig gebruik van de bodem ontstaat (functionele en kosteneffect-

tieve benadering), waarmee wordt voldaan aan de doelstellingen van het Nationaal MilieubeleidsPlan 3 (NMP3, Tweede Kamer, Vergaderjaar 1997-1998, 25 887, bijlage bij nr. 1), en waarbij de financiering van de programmatische aanpak door middel van publiek-private samenwerking geschiedt, waarbij partijen bijdragen die belang hebben bij de sanering en ontwikkeling van een specifieke locatie of cluster van locaties en de overheid bijdraagt op basis van het gehele programma (inclusief de niet-urgente gevallen van ernstige bodemverontreiniging);

(11) dat in de Brief van 16 november 1998 wordt voorgesteld een aantal afspraken te maken, onder meer de afspraak volgens welke de Minister van VROM de bereidheid uitspreekt ten laste van het budget dat hem op grond van de Wet bodembescherming ter beschikking staat ter zake van de bodemsaneringsmaatregelen met betrekking tot de Gasfabrieksterreinen in het kader van de programmatische aanpak een financiële bijdrage ter grootte van circa 1/3 van de totale werkelijke saneringskosten te verlenen, onder de voorwaarden c.q. aandachtspunten dat:

- alle Gasfabrieksterreinen in het programma worden betrokken;
- de aanpak van de bodemverontreiniging past binnen de saneringsdoelstelling, zoals die in het kader van de beleidsvernieuwing bodemsanering (BEVER) wordt uitgewerkt;
- derden-belanghebbenden het andere deel van de kosten voor hun rekening nemen, waarbij voor de Provincies en de Gemeenten heeft te gelden dat zij hun (additionele) financiële bijdrage in dit kader niet kunnen putten uit de gelden die hen op grond van de financiële bepalingen van de Wet bodembescherming ter beschikking staan;
- nadere afspraken worden gemaakt over de inhoudelijke toetsing van de aanpak van gevallen, waarbij het van belang is dat de bevoegde gezagen hun verantwoordelijkheid in voldoende mate kunnen nemen;
- Provincies en de vier grote gemeenten met lokale en regionale partners over de aanpak overleggen en voor een goede inventarisatie van de problematiek en mogelijke oplossingsrichtingen ten behoeve van het programma zorgen;

- in het programma aandacht wordt besteed aan de juridische aspecten;
- nazorg in het kader van de sanering van de Gasfabrieksterreinen in de beschouwing wordt meegenomen;
- waterbodems geen rol spelen binnen het programma, behalve wanneer deze onderdeel van een geval van ernstige verontreiniging in de zin van artikel 1 lid 1 van de Wet bodembescherming uitmaken;

(12) dat partijen de op basis van het onder (11) bedoelde voorstel gemaakte afspraken in deze intentieverklaring vastleggen;

VERKLAREN:

de volgende intenties te hebben:

1. **Opstellen programma's voor de sanering en de ontwikkeling van Gasfabrieksterreinen**

In het kader van de programmatische aanpak van de Gasfabrieksterreinen, zoals genoemd in overweging (10), stelt ieder van de Provincies en de Gemeente binnen 2 (twee) jaar na de inwerkingtreding van deze intentieverklaring voor haar grondgebied een programma op, welk programma als basis zal kunnen dienen voor een met de Minister van VROM en, zo gewenst, met de Minister van EZ te sluiten convenant, waarin (in elk geval) afspraken worden gemaakt omtrent de aanpak, de wijze van financiering en de betrokkenheid van partijen bij de voornoemde programmatische aanpak. Het in de eerste volzin van deze bepaling bedoelde programma zal moeten voldoen aan de in de Brief van 16 november 1998 daaraan gestelde voorwaarden.

2. **De financiering van de programmatische aanpak van de sanering van de Gasfabrieksterreinen**

2.1 Zoals is aangegeven in de Brief van 16 november 1998, dient de financiering ter zake van ieder van de in artikel 1 bedoelde programma's, waarom-

trent de afspraken zullen worden neergelegd in het in artikel 1 bedoelde convenant, te geschieden door middel van publiek-private samenwerking, in welk kader de Minister van VROM bereid is ter zake van de bodemsaneringsmaatregelen met betrekking tot de gezamenlijke in een programma opgenomen Gasfabrieksterreinen een financiële bijdrage te leveren ter grootte van circa 1/3 van de totale werkelijke kosten van de bodemsaneringsmaatregelen, onder de uitdrukkelijke voorwaarde dat het resterende circa 2/3 gedeelte van de totale werkelijke saneringskosten wordt geleverd door derden, zoals de veroorzaker(s) van de ter plaatse van de Gasfabrieksterreinen aangetroffen verontreiniging, de eigenaren en (voormalige) gebruiker(s) van deze terreinen, zoals bijvoorbeeld energiebedrijven, projectontwikkelaars, en de Provincies en de Gemeente, waarbij voor de Provincies en de Gemeente heeft te gelden dat zij hun financiële bijdrage niet kunnen putten uit de gelden die hen op grond van de financiële bepalingen van de Wet bodembescherming ter beschikking staan.

Ter zake van de in de eerste volzin van deze bepaling bedoelde financiële bijdrage van de Minister van VROM heeft meer bepaald te gelden dat de exacte omvang van de uiteindelijk ter beschikking te stellen financiële bijdrage afhankelijk zal zijn van de (definitieve) inhoud van ieder van de in artikel 1 bedoelde programma's, met dien verstande dat de Minister van VROM slechts dan tot het leveren van een hogere financiële bijdrage dan ter grootte van circa 1/3 van de totale werkelijke kosten van de bodemsaneringsmaatregelen zal overgaan wanneer voor deze hogere financiële bijdrage, naar zijn oordeel, een voldoende motivering in het desbetreffende programma is opgenomen.

- 2.2 Partijen starten een gezamenlijk onderzoeksproject teneinde ten aanzien van de financiering van de programmatische aanpak van de sanering van Gasfabrieksterreinen mogelijke financieringsconstructies, de mogelijkheid van andere financieringsbronnen dan die gerelateerd aan de overheid, en financiering van (eventueel resterende) financiële risico's te bezien.

3. Communicatie

De Minister van VROM, de Minister van EZ, de Provincies en de Gemeente bereiden in onderling overleg de communicatiestrategie voor, waarmee aan alle (mogelijk) belanghebbenden bij de programmatische aanpak van de sanering van de ter plaatse van de Gasfabrieksterreinen aanwezige verontreiniging op lokaal, regionaal en landelijk niveau duidelijk wordt gemaakt hoe de overheid de (financiële) aanpak van de vorenbedoelde sanering ter hand wil nemen.

4. Regierol

Bij de in deze intentieverklaring beschreven programmatische aanpak van de sanering van de ter plaatse van de Gasfabrieksterreinen aanwezige verontreiniging voeren de Provincies en de Gemeente, in hun hoedanigheid van bevoegd gezag in de zin van de Wet bodembescherming, de regierol.

5. Aanvulling en/of wijziging intentieverklaring

Deze intentieverklaring kan alleen worden aangevuld en/of gewijzigd door en bij een schriftelijke verklaring die door alle partijen bij deze intentieverklaring is ondertekend.

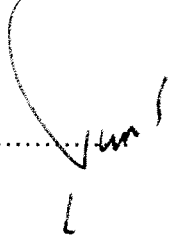
6. Inwerkingtreding intentieverklaring

Deze intentieverklaring treedt in werking op de datum waarop zij door en/of namens alle partijen bij deze intentieverklaring is ondertekend.

Deze intentieverklaring is in viervoud opgemaakt, en op 20 december 1999 te Arnhem ondertekend.

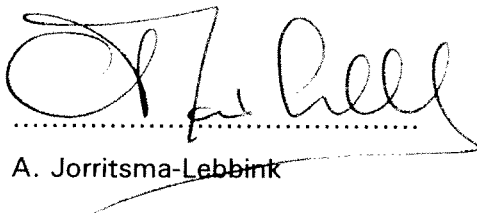
DE MINISTER VAN VOLKSHUISVESTING, RUIMTELIJKE ORDENING EN MILIEUBEHEER

.....
drs. J.P. Pronk

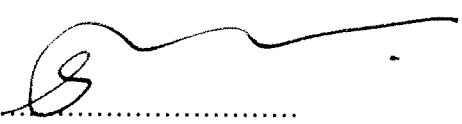
DE MINISTER VAN ECONOMISCHE ZAKEN

.....
A. Jorritsma-Lebbink

HET SAMENWERKINGSVERBAND INTERPROVINCIAAL OVERLEG (IPO)

.....
drs. S.B. Swierstra

.....
drs. J.J. van Gemeren

HET COLLEGE VAN BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN DE GEMEENTE
AMSTERDAM

.....
drs. R.P. Grondel

